

**UCHWAŁA NR XXXI/260/21
RADY GMINY DOBRZYNIEWO DUŻE**

z dnia 5 marca 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie dla Gminy Dobrzyniewo Duże na lata 2021-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15) i art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218, 956) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Dobrzyniewo Duże na lata 2021-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dobrzyniewo Duże.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Przewodnicząca Rady Gminy

Janina Kozakiewicz

Załącznik do uchwały Nr XXXI/260/21
Rady Gminy Dobrzyniewo Duże
z dnia 5 marca 2021 r.

**Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie
w Gminie Dobrzyniewo Duże
na lata 2021 – 2030**

Dobrzyniewo Duże 2021

SPIS TREŚCI

I Wstęp	4
II Zjawisko przemocy w rodzinie	6
III Diagnoza sytuacji w Gminie Dobrzyniewo Duże w aspekcie problemów występowania przemocy w rodzinie.....	7
3.1. Diagnoza zjawiska przemocy w perspektywie danych instytucji	7
3.2. Diagnoza zjawiska przemocy w perspektywie ankiet	13
3.3. Analiza SWOT.....	23
IV. Realizatorzy Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.....	24
V. Adresaci Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	24
VI. Założenia oraz cele i zadania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	24
6.1. Założenia Programu	24
6.2. Cele Programu i harmonogram.....	25
6.2.1. Cel główny programu	25
6.2.2. Cele szczegółowe programu	26
VII. Adresaci Programu	33
VIII. Źródła finansowania programu	33
IX. Zasady monitorowania programu oraz weryfikowania jego założeń.....	33
Załącznik nr 2.....	34

Podstawy prawne programu

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. z 2009, Nr 114 poz. 946);
- 2) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz.U. z 2021r. poz.159);
- 3) Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r.poz.218,956);
- 4) Ustawa z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020r. poz.1876, 2369);
- 5) Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021r. poz. 41)
- 6) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011, Nr 209 poz. 1245).

Zgodnie z zapisem w art. 6, ust. 2 pkt 1-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz innych ustaw do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Dobrzyniewo Duże na lata 2021-2030 wpisuje się w cele i kierunki działań innych dokumentów strategicznych, m.in. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w województwie podlaskim na lata 2016 –2021; Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, którego celem głównym jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce.

I Wstęp

„Każdemu zapewnia się nietykalność osobistą i wolność osobistą”

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, tworzy się w celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu rodzinnym i społecznym.

Jednym z kluczowych terminów niniejszego programu jest „rodzina”, która stanowi fundament społeczeństwa i bez niej trudno sobie wyobrazić jego funkcjonowanie. Rodzina jako najważniejsze środowisko w życiu człowieka, kształtuje jego osobowość, poglądy i system wartości.¹ Więzy łączące członków rodziny powinny być trwałe i opierać się na wzajemnym zaufaniu i poczuciu bezpieczeństwa. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a Państwo ma obowiązek uwzględnić jej dobro w swej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej.

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. Zadaniem państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych. Rodziny dotknięte przemocą w rodzinie pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielenia im szczególnej pomocy.

Zjawisko przemocy w rodzinie stało się przedmiotem kompleksowej regulacji ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, której celem jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Ustawa określa szereg zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie, jak również zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Powyższy akt prawny określa ponadto zadania własne gminy, do których w szczególności należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;

¹ G. Celęcek, Rodzina – jej przemiany oraz zagrożenia i problemy wychowawcze, w: Mazowieckie Studia Humanistyczne, Wydanie I, Łowicz 2006, s. 239

- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gmina Dobrzyniewo Duże podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jednym z takich działań było powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w ramach, którego funkcjonują grupy robocze. Systematyczne podnoszenie standardu usług adresowanych do osób uwikłanych problem przemocy w rodzinie i profilaktyka przekłada się na minimalizowanie negatywnych skutków nieprawidłowych zachowań.

Wskazana jest współpraca odpowiednich służb do realizacji profesjonalnych działań z zakresu przeciwdziałania przemocy, a także działania w kierunku skutecznego pomagania osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc. Ważna jest również stała edukacja społeczeństwa, mająca na celu zmianę świadomości w kwestii negatywnych i szkodliwych stereotypów na temat stosowania przemocy, jak też roli kobiety i mężczyzny w życiu rodzinnym i społecznym. Między innymi służyć ma temu opracowywanie i realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Analiza prowadzonych działań wskazanych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2020 pokazuje, iż założone kierunki działań były prawidłowe, a ich realizacja przebiegała zgodnie z przyjętymi celami. Program na lata 2021-2030 stanowi kontynuację wcześniejszych zadań, a także wprowadza nowe kierunki działania w zależności od diagnozowanych potrzeb społecznych. Biorąc jako podstawę Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zaplanowane działania będą miały charakter:

- 1) uprzedzający: diagnozowanie, informowanie, edukacja, profilaktyka;
- 2) interwencyjny: opieka i terapia;
- 3) wspierający: poradnictwo, terapia i inne;
- 4) korekcyjno-edukacyjny.

W miarę potrzeb i zmiany sytuacji społecznej zadania i cele programu mogą ulec zmianom i udoskonaleniom. Natomiast cele szczegółowe odnoszą się do całego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie i będą realizowane we współdziałaniu instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy na terenie gminy

Program wskazuje założenia i adresatów działań, wymienia wskaźniki ewaluacji, realizatorów, przewidywane efekty. Zawiera również podstawy teoretyczne zjawiska przemocy w rodzinie i przepisy prawne.

II Zjawisko przemocy w rodzinie

Art. 2 ust. 2 znowelizowanej w 2010 roku Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc w rodzinie, jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Na przemoc w rodzinie składa się, więc wiele rodzajów przemocy: przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna, czy zaniedbanie. Występuje ona zarówno w rodzinach z dysfunkcjami, ale także w rodzinach uważanych za „normalne”. Przemoc w rodzinie zwykle powtarza się według określonego schematu, w którym wyróżniamy następujące fazy:

- 1) narastania napięcia, w której zaczyna pojawiać się agresja;
- 2) ostrej przemocy, w której następuje wybuch agresji;
- 3) miodowego miesiąca, kiedy sprawca przeprasza i obiecuje poprawę.

Z reguły w fazie ostrej przemocy lub zaraz po niej ofiary poszukują pomocy: wzywana jest Policja, ofiara ucieka z domu. Bardzo często w fazie miodowego miesiąca osoby doznające przemocy wycofują się z kontaktu z osobami udzielającymi pomocy, mając pozorne poczucie odzyskiwania kontroli nad sytuacją. To „wycofywanie”, podobnie jak fakt dalszego pozostawania w związku ze sprawcą, specjaliści, tłumaczą syndromem wyuczonej bezradności lub syndromem stresu pourazowego. Syndrom wyuczonej bezradności, w przypadku ofiar przemocy, oznacza poddanie się i rezygnację z aktywności, które ofiara podejmowała w celu poprawy sytuacji, a które okazały się nieskuteczne. Nabiera wówczas przekonania, że nie może nic zrobić, aby zapewnić sobie bezpieczeństwo rezygnuje, więc z kolejnych prób zmiany sytuacji. Nie oznacza to jednak, że ofiary przemocy nie podejmują wielu doraźnych działań, których celem jest poprawa sytuacji rodziny, np. rozmowa ze sprawcą, unikanie ataku poprzez wyjście z domu, ukrywanie się lub ucieczkę już w trakcie ataku. Podejmują również działania polegające na poszukiwaniu pomocy na zewnątrz, rozmawiają na temat doznawanej przemocy z krewnymi, znajomymi, sąsiadami, kontaktując się z Policją i organizacjami udzielającymi pomocy ofiarom przemocy. Zdarza się również, że reakcją ofiary jest odwzajemnienie przemocy. W skrajnych przypadkach zabicie sprawcy, który przez wiele lat stosował przemoc.

Analizując sytuację ofiary, należy wziąć pod uwagę, że ma ona nadzieję na zmianę zachowania sprawcy. Ponadto często wstydzi się swojej sytuacji, jest zależna ekonomicznie od sprawcy lub zostaje z nim „ze względu na dzieci”. Często uważa, że przemoc jest jej prywatnym problemem, a środowisko zewnętrzne (rodzina, znajomi, instytucje) swoim zachowaniem mogą utwierdzać o braku możliwości otrzymania wsparcia i ochrony.

Podczas, gdy zachowania ofiary mogą wydawać się irracjonalne, sprawca w sposób bardzo logiczny potrafi tłumaczyć swoje zachowanie jako akt słusznego ukarania ofiary. Jednocześnie kwestionuje swoją odpowiedzialność. Nie przyznaje również, że takie zachowanie jest aktem agresji oraz mechanizmem sprawowania władzy i kontroli, narzędziem całkowitego podporządkowania ofiary woli sprawcy. Kobiety, dzieci oraz osoby starsze, które najczęściej padają ofiarami przemocy w rodzinie, ciągle jeszcze uznawane są za własność, zaś mężowie i rodzice, dorosłe dzieci – za osoby mogące dyscyplinować innych członków rodziny.

W szeregu opracowań odnoszących się do przyczyn i źródeł przemocy w rodzinie podkreśla się, że to akceptacja dla hierarchicznej struktury społeczeństwa powoduje, że w ramach tej struktury funkcjonują osoby, które wierzą, że mają prawo stosować przemoc wobec pozostałych członków swojej rodziny.

Przemoc w rodzinie jest trudna do zdiagnozowania. To problem przez wiele lat ukrywany. Jednak szkodliwość jest tak determinująca dla jednostki, czy też całej rodziny, że wymaga podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu zapobiegawczego.

III Diagnoza sytuacji w Gminie Dobrzyniewo Duże w aspekcie problemów występowania przemocy w rodzinie.

W celu dokonania diagnozy zjawiska przemocy domowej w Gminie Dobrzyniewo Duże oparto się na następujących danych:

- 1) sprawozdania z realizacji zadań własnych gminy oraz innych działań podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie będące w posiadaniu ośrodka pomocy społecznej, raporty dostępne w instytucjach zajmujących się zjawiskiem przemocy: komisariat policji, placówki oświatowe, GKRPA;
- 2) ankieta przeprowadzona wśród dorosłych mieszkańców gminy.

3.1. Diagnoza zjawiska przemocy w perspektywie danych instytucji.

Głównym celem działalności Zespołu Interdyscyplinarnego jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych przemocą. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie powołany został Zarządzeniem Nr 6/2012 Wójta Gminy Dobrzyniewo Duże z dnia 15.02.2012 r. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: ośrodka pomocy społecznej;

gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych; Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kurateli sądowej.

Należy zaznaczyć, że zespoły interdyscyplinarne to przede wszystkim metoda pracy (nowoczesny styl zarządzania), która opiera się na systemowej współpracy lokalnych instytucji, podmiotów i służb oraz na wielopłaszczyznowym podejściu do problemu przemocy w rodzinie. Do jego zadań należy między innymi: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze. Do zadań grup roboczych należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych występowaniem przemocy;
- 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Zespół pełni funkcję strategiczno - koordynującą polegającą na kształtowaniu lokalnej polityki przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Do zadań na poziomie wykonawczym, dotyczących konkretnej rodziny, zespół powołuje grupę roboczą, która pełni funkcję wspierającą. Realizuje ona działania pomocowe wobec indywidualnych przypadków wystąpienia przemocy w rodzinie.

Rada Gminy Dobrzyniewo Duże UCHWAŁĄ NR VII/41/2011 z dnia 29 kwietnia 2011 r. określiła tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Tabela 1. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Dobrzyniewo Duże w okresie 2018- 2020.

	2018	2019	2020
Liczba WSZYSTKICH formularzy "Niebieska Karta - A" wypełnionych w 2018 r. (ta kolumna dotyczy wszystkich wypełnionych Kart	20	39	30
• Pomoc społeczną	1	2	0
• Policję	17	36	27
• Oświatę	2	0	0
• Ochronę zdrowia	0	0	0
• GKRPA	0	1	3
w tym z w.1 : Liczba formularzy "Niebieska Karta - A" WSZCZYNAJĄCYCH procedurę "Niebieskiej Karty"	16	25	24
Liczba WSZYSTKICH formularzy "Niebieska Karta - A" , w których osobą, co do której istniało podejrzenie, że doświadcza przemocy, była osoba niepełnoletnia (do 18 r. ż.)	2	2	0
Liczba formularzy "Niebieska Karta - A" WSZCZYNAJĄCYCH procedurę "Niebieskiej Karty", w których osobą, co do której istniało podejrzenie, że doświadcza przemocy, była osoba starsza (pow. 65 r. ż.)	2	2	2
Liczba zakończonych NK	15	12	14
Liczba rodzin objętych działaniami grup roboczych	26	35	27
Liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego	4	4	4
Liczba powołanych grup roboczych	19	31	31
Liczba posiedzeń grup roboczych	211	109	76

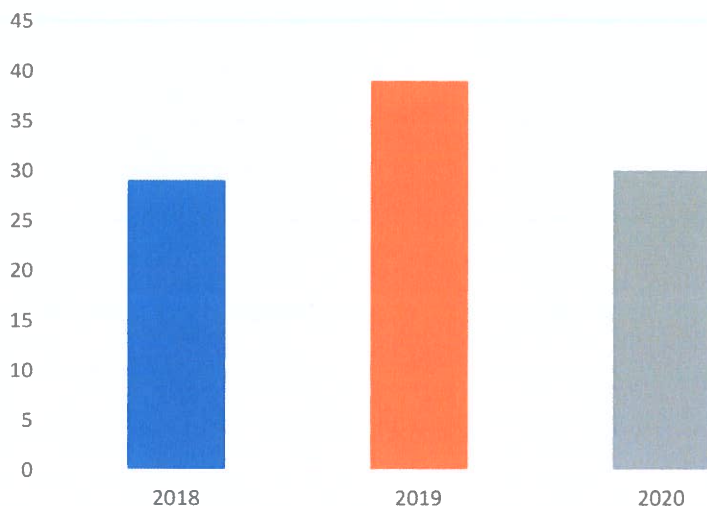
W latach 2018 – 2020 w Gminie Dobrzyniewo Duże procedura Niebieskie Karty zakładana była głównie przez policję. Sporadycznie NK inicjowali pracownicy socjalni, oświatowi czy GKRPA. Nie odnotowano NK założonej przez pracowników ochrony zdrowia. W 2020 r. łącznie działaniami grup roboczych objętych było 27 rodzin. Zwykle ofiarami przemocy w rodzinie były kobiety.

Tabela 2. Struktura osób doświadczających przemocy w okresie 2018- 2020. Źródło: dane OPS Dobrzyniewo Duże

Niebieskie Karty	2018	2019	2020
Liczba osób dotkniętych przemocą ogółem;	75	92	86
W tym:			
Kobiety	24	34	30
Mężczyźni	28	40	33
w tym: osoby starsze	6	8	3
niepełnosprawne	4	3	2
dzieci	23	18	23

*Źródło: dane OPS Dobrzyniewo Duże

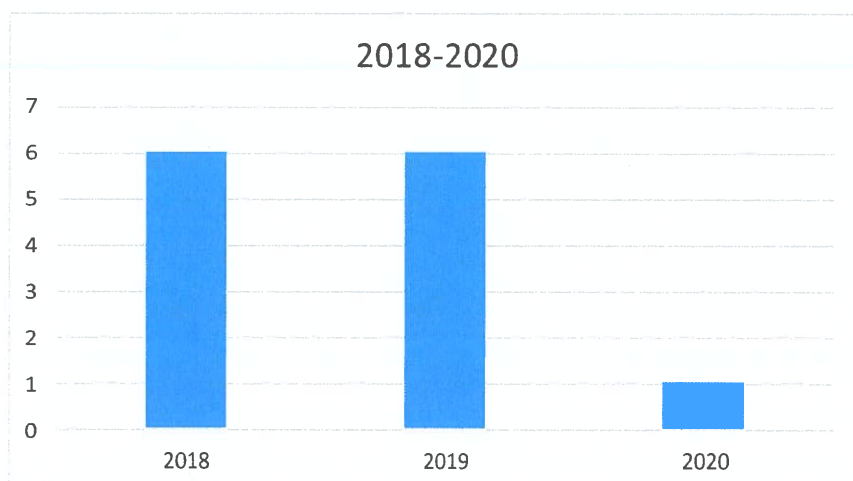
Wykres 1. Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” w okresie 2018 – 2020.

Źródło: dane OPS Dobrzyniewo

W 2020 roku zostało zakończonych ogółem 14 procedur NK z powodu ustania przemocy i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu stosowania przemocy oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy lub z powodu braku zasadności podejmowanych działań. Instytucją, która udziela wsparcia finansowego osobom i rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym. Z tej formy pomocy w 2018 roku skorzystało 6 rodzin, w 2019 roku – 6 rodzin, w 2020 roku – 1 rodzina

Wykres 2. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu przemocy w rodzinie w okresie 2018 – 2020.

Źródło: dane OPS Dobrzyniewo Duże

Instytucjami świadczącymi pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w Gminie Dobrzyniewo Duże są: Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (w której strukturze funkcjonuje Gminny Punkt Konsultacyjny Problemów Uzależnień), Komisariat Policji, Placówki Oświatowe, Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej.

Tabela 3. Formy pomocy udzielone osobom/rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie w okresie 2018- 2020 w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego .

Formy pomocy	2018	2019	2020
Liczba osób objętych pomocą ogółem	75	92	86
Poradnictwo: psychologiczne:			
liczba osób objęta poradnictwem	27	14	33
medyczne	0	0	0
socjalne	96	97	30
prawne	7	10	12
zawodowe i rodzinne	15	16	11

*Źródło: dane OPS Dobrzyniewo Duże

W latach 2018 -19 Gmina oferowała pomoc Mobilnego Punktu wsparcia w ramach Projektu realizowanego przez Stowarzyszenie Droga. Zapewniono m.in.: pomoc psychologiczną (edukację na temat przemocy, zapewnienie bezpieczeństwa poprzez uczenie działań skierowanych na zatrzymanie przemocy, wsparcie psychologiczne), poradnictwo socjalne (rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia

i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy, inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej, gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu Gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny, motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnień, motywowanie do podjęcia leczenia specjalistycznego). W ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz działający z jej ramienia Punkt Konsultacyjno – informacyjny oferował pomoc specjalisty psychoterapii uzależnień.

Tabela 4. Działalność Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych Dotkniętych Przemocą w Rodzinie w okresie 2018 - 2020.

	2018	2019	2020
Liczba osób korzystających z Punktu Konsultacyjnego	8	23	11
w tym stosujących przemoc	4	9	3
Liczba udzielonych porad	30	30	20

*Źródło: dane GKRPA w Dobrzyniewie Dużym

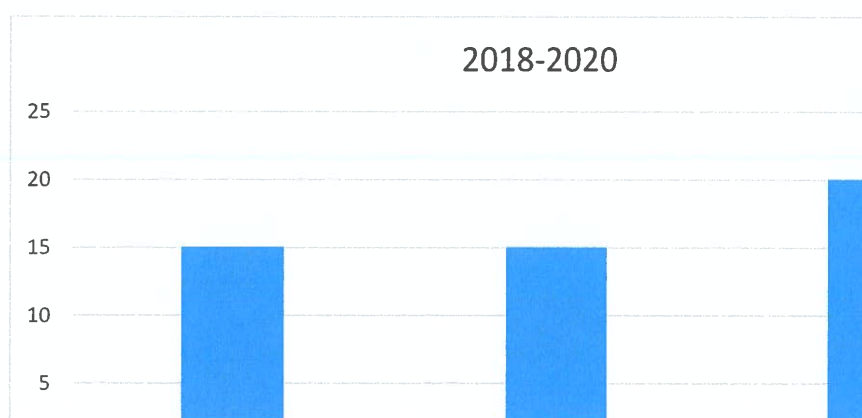
Osobom dotkniętym przemocą w rodzinie jest udzielana pomoc w formie pomocy psychologicznej, prawnej oraz pracy socjalnej. W rodzinach dotkniętych przemocą domową najczęściej dodatkowo występuje problem alkoholizmu, rodziny te nierzadko dotknięte są ubóstwem, bezrobociem oraz innymi dysfunkcjami. Ze szczegółowej analizy wynika, że w rodzinach stosujących przemoc objętych pomocą w związku z NK często występuje problem alkoholowy.

Tabela 5. Osoby uzależnione a przemoc w rodzinie w Gminie Dobrzyniewo Duże w okresie 2018- 2020.

	2018	2019	2020
Liczba członków GKRPA	10	8	8
Liczba osób wobec których podjęto działania	21	25	16
Liczba posiedzeń komisji	12	12	11
Liczba rozmów z osobami uzależnionymi od alkoholu	15	15	12
Liczba rozmów z członkami rodzin	19	23	13
Liczba rozmów z osobami uzależnionymi stosującymi przemoc	9	24	3
Liczba osób skierowanych do terapeuty	12	23	11
Liczba osób skierowanych do biegłego	11	22	9
Liczba wniosków skierowanych do sądu	7	11	4

*Źródło: dane GKRPA w Dobrzyniewie Dużym

Wykres 3. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu uzależnień w okresie 2018 – 2020.

Źródło: dane OPS Dobrzyniewo Duże

GKRPA w 2020 roku przeprowadziła rozmowy z 3 osobami nadużywającymi alkoholu w związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie, podczas których sprawcy motywowani byli do udziału w oddziaływaniach dla osób stosujących przemoc. Z 13 osobami doznającymi przemocy przeprowadzono rozmowę diagnozującą sytuację rodziny.

3.2. Diagnoza zjawiska przemocy w perspektywie ankiet

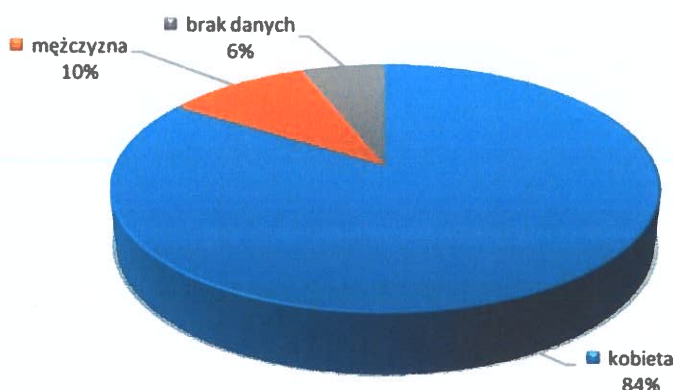
Badania zostały przeprowadzone w okresie wrzesień – listopad 2020 roku. W badaniu łącznie wzięło udział 50 osób. Wyniki ankiet są odzwierciedleniem problemu przemocy i wiedzy, jaką dysponują mieszkańcy na temat szukania pomocy przez osoby dotknięte pośrednio i bezpośrednio przemocą w rodzinie.

W badaniach na potrzeby diagnozy problemu przemocy w rodzinie w Gminie Dobrzyniewo Duże uczestniczyli mieszkańcy o różnych cechach społeczno - demograficznych. Poniżej przedstawiony został opis z uwzględnieniem zmiennych niezależnych – płci, wieku, wykształcenia, statusu zawodowego.

1. Płeć respondentów.

Jak wynika z prezentowanego poniżej wykresu rozkład charakteryzowanej cechy demograficznej był następujący: 84 % stanowiły kobiety (42), 10% stanowili mężczyźni (5), natomiast w przypadku 6% ankiet brak danych (3).

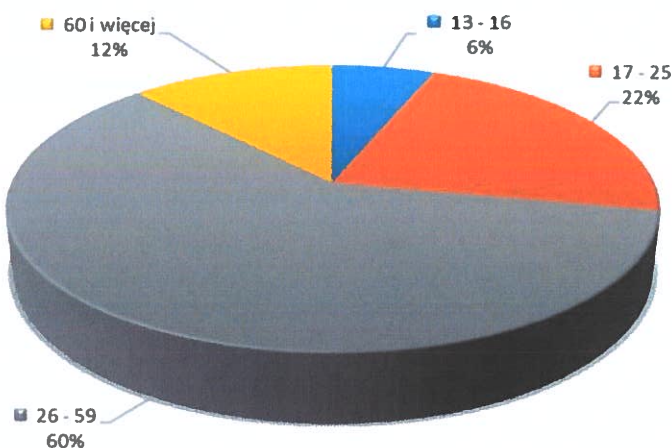
Wykres 4. Płeć badanych osób.

2. Wiek respondentów.

Kolejna zmienna to wiek badanych osób. Biorąc pod uwagę tę zmienną możemy stwierdzić, że najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 25 – 59 lat (30 osób). Następną liczną grupą wiekową był wiek 17 – 25 lat (11 osób), kolejno grupa wiekowa 60 lat i więcej (6 osób) i na końcu osoby w wieku 13 – 16 lat (3 osoby).

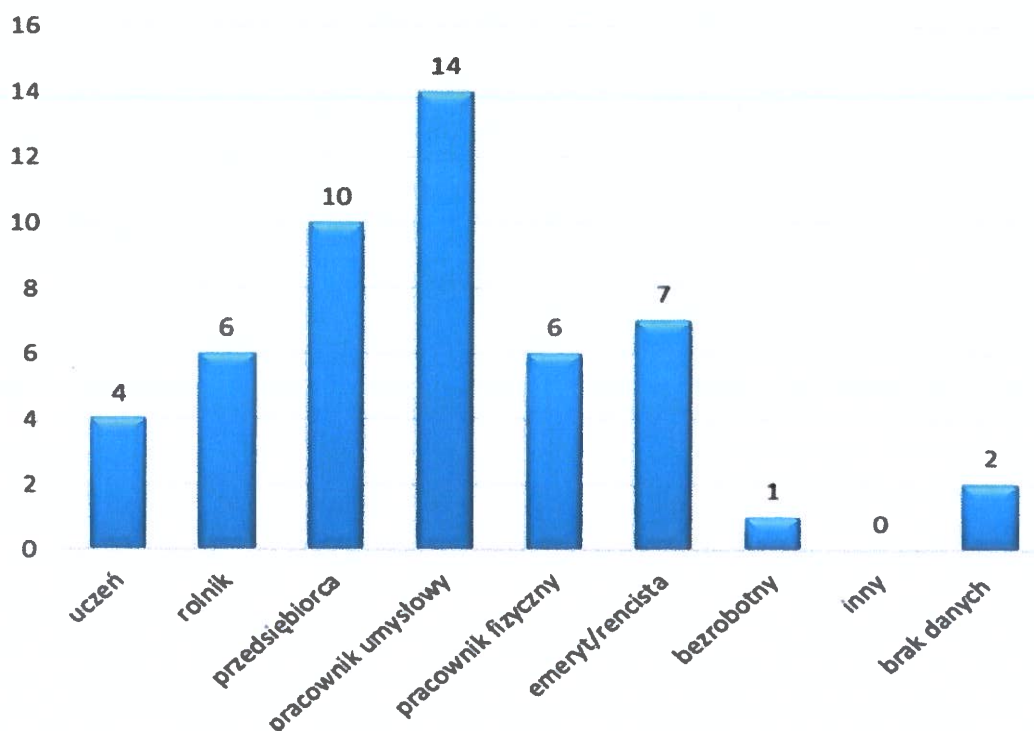
Wykres 5. Wiek badanych osób.

3. Status zawodowy respondentów.

Wśród badanych najliczniejszą grupę pod względem statusu zawodowego stanowią pracownicy umysłowi (14 osób), następnie przedsiębiorcy (10 osób), kolejno emeryci/renciści (7 osób), pracownicy fizyczni (6 osób), rolnicy (6 osób), uczniowie (4 osoby), bezrobotni (1 osoba). Dwie ankiety nie zawierały odpowiedzi.

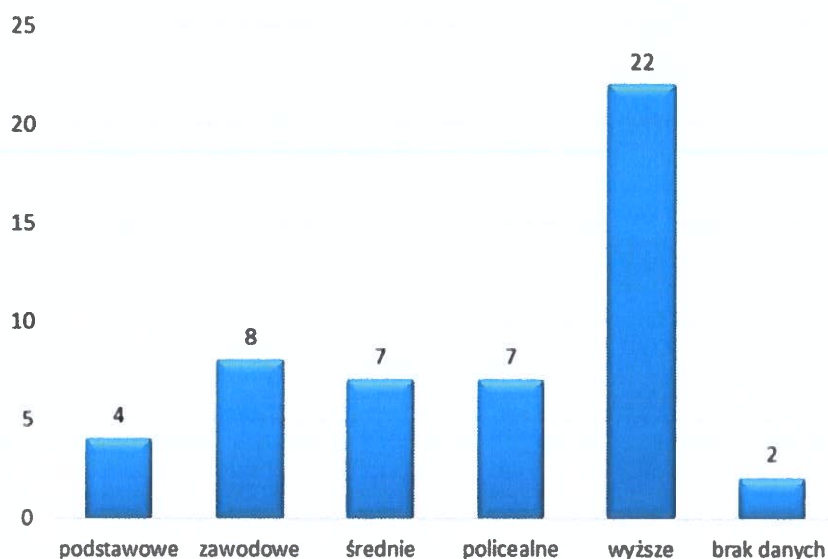
Wykres 6. Status zawodowy badanych osób.

4. Wykształcenie respondentów.

Jak wynika z zaprezentowanych poniżej danych znajdujących się na wykresie, najliczniejszą grupę respondentów ze względu na wykształcenie stanowili mieszkańcy z wykształceniem wyższym (22 osoby), kolejno osoby z wykształceniem: zawodowym (8 osób), średnim (7 osób), policealnym (7 osób), podstawowym (4 osoby). W przypadku 2 ankiet brak danych na temat wykształcenia.

Wykres 7. Wykształcenie badanych osób.

5. Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy.

Na pytanie dotyczące poczucia bezpieczeństwa na terenie Gminy Jabłonka, najwięcej z ankietowanych, a więc 29 osób (58%) odpowiedziało „tak” oraz 21 osób (42%) odpowiedziało „raczej tak”.

Wykres 7. Bezpieczeństwo na terenie Gminy Dobrzyniewo Duże

6. Czynniki wpływające na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego w gminie.

Tabela 6. Co wpłynęłoby na poczucie bezpieczeństwa w naszej gminie?

Odpowiedź	Liczba odpowiedzi	Udział procentowy
Większe liczba patroli policji	27	51,92
Ograniczenie dostępności sprzedaży alkoholu	12	23,08
Akcje społeczne w zakresie profilaktyki uzależnień	13	25,00
Inne (jakie?)	0	0,00

7. Przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy.

Na pytanie: Czy zna Pan/Pani przypadki występowania przemocy w rodzinie na terenie naszej gminy? 17 osób udzieliło odpowiedzi „tak znam takie przypadki”, 19 osób udzieliło odpowiedzi „słyszałem/am o nich”, natomiast 14 osób udzieliło odpowiedzi „nie znam takich przypadków”.

8. Informacja o bezpośrednim kontakcie z przemocą w rodzinie.

Badanie wykazało, że 66% respondentów nie spotkało się z przemocą bezpośrednio, natomiast 32% miało kontakt z przemocą, a 2% nie pamięta takiej sytuacji.

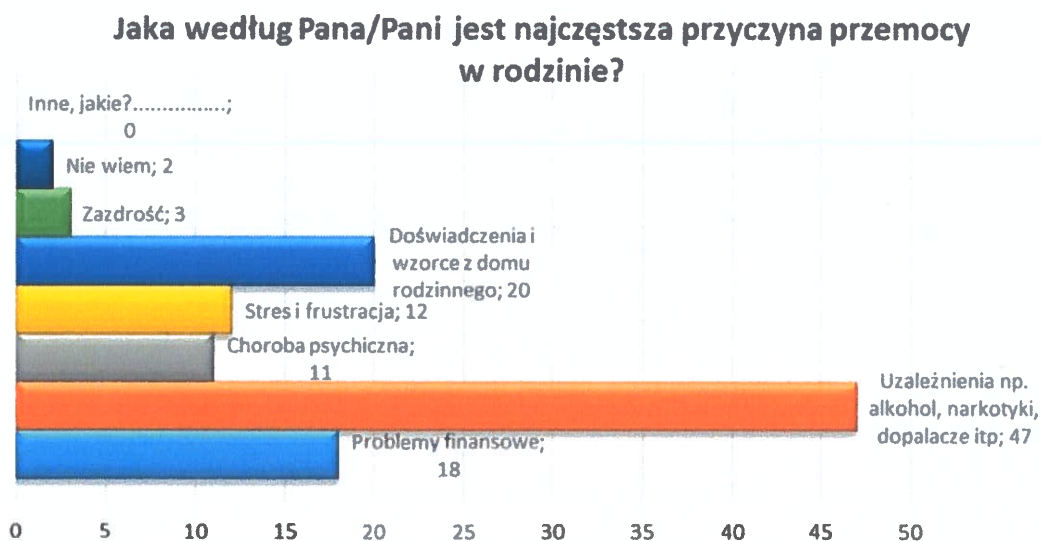
Tabela 7. Czy spotkał/a się Pan/Pani bezpośrednio ze zjawiskiem przemocy w rodzinie?

Odpowiedź	Liczba odpowiedzi	Udział procentowy
Tak	16	32,00
Nie	33	66,00
Nie pamiętam	1	2,00

9. Najczęstsze przyczyny przemocy w rodzinie.

W odpowiedziach na pytanie dotyczące przyczyn przemocy w rodzinie najczęściej zaznaczaną odpowiedzią były uzależnienia np. alkohol, narkotyki, dopalacze, itp. aż 47 respondentów zaznaczyło taką odpowiedź.

Wykres 8. Najczęstsze przyczyny przemocy w rodzinie.

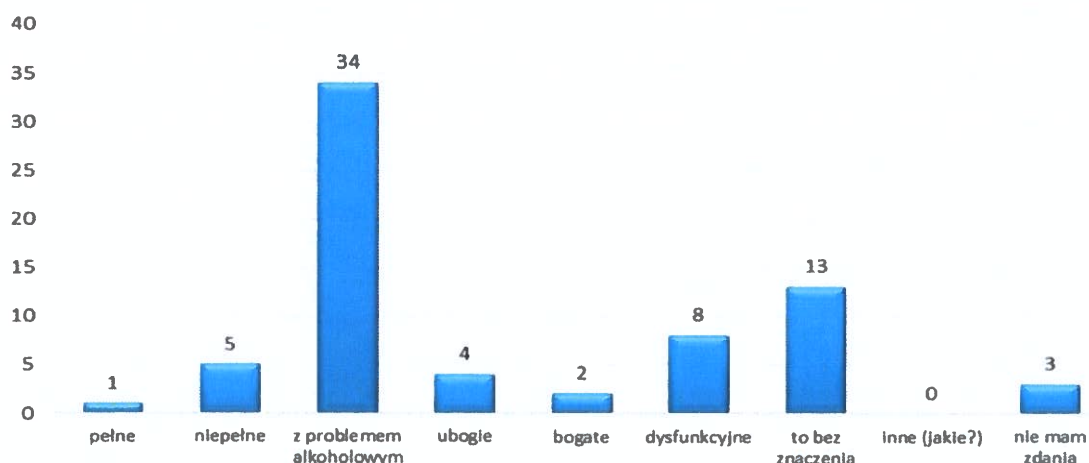

10. Czy przemoc w rodzinie jest sprawą prywatną, czy też nie.

Większość osób ankietowanych odpowiedziało, że przemoc w rodzinie nie powinna być sprawą prywatną – 28 osób, 14 osób odpowiedziało, że przemoc w rodzinie raczej nie powinna być sprawą prywatną, natomiast 2 osoby uważają, że przemoc w rodzinie jest sprawą prywatną, 3 osoby uważają, że przemoc w rodzinie raczej jest sprawą prywatną, 3 osoby nie mają zdania na ten temat.

11. W jakich rodzinach najczęściej występuje przemoc.

Wykres 9. W jakich rodzinach najczęściej występuje przemoc.

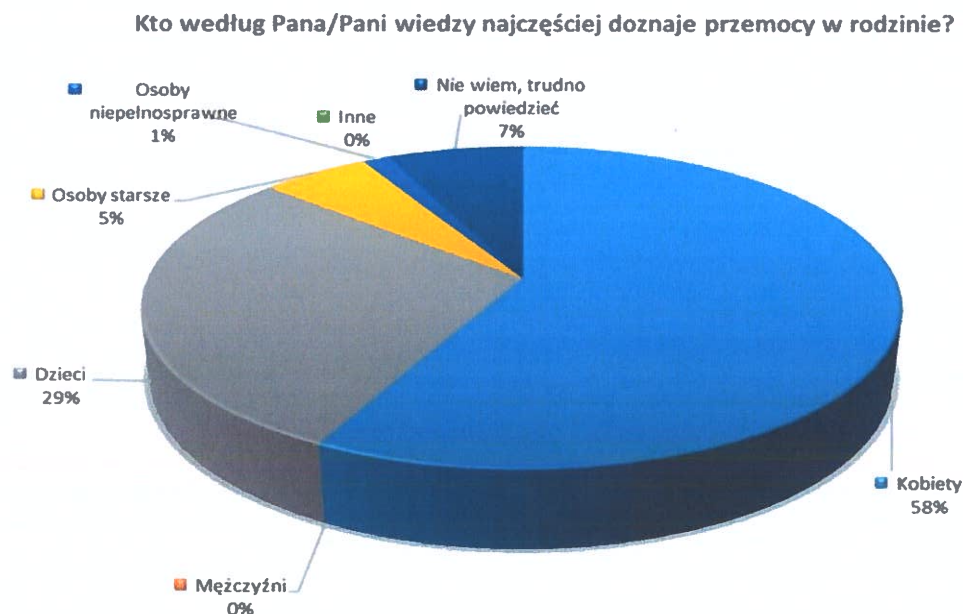
12. Jak powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy w rodzinie.

Tabela 8. Jak według Pana/Pani powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy w rodzinie?

Odpowiedź	Liczba odpowiedzi	Udział procentowy
Bronić się	16	23,53
Atakować	0	0,00
Pogodzić się z losem	0	0,00
Samodzielnie rozwiązywać problemy	2	2,94
Szukać pomocy w rodzinie	20	29,41
Szukać pomocy poza rodziną (np. w instytucjach do tego powołanych: Policja, Sąd, itp.)	30	44,12
Inaczej, jak?	0	0,00

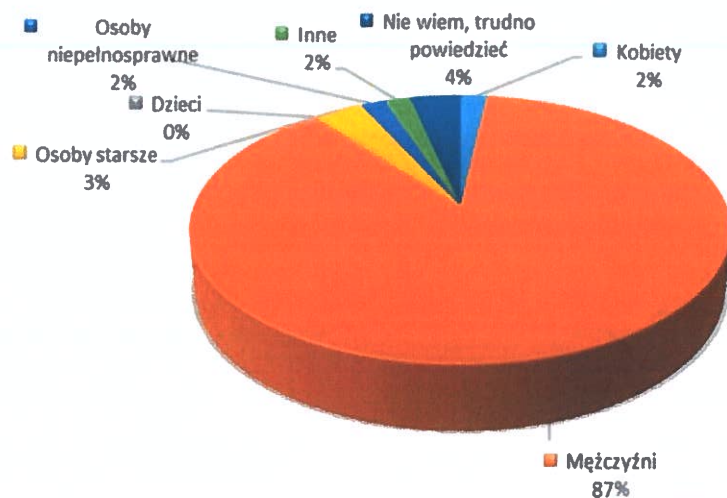
13. Ofiary i sprawcy przemocy w rodzinie.

Wykres 10. Kto jest ofiarą przemocy w rodzinie?

Wykres 11. Kto jest sprawcą przemocy w rodzinie?

Kto według Pana/Pani wiedzy jest najczęstszym sprawcą przemocy w rodzinie?

14. Formy przemocy w rodzinie w Gminie Dobrzyniewo Duże

Tabela 9. Formy przemocy w rodzinie w Gminie Dobrzyniewo Duże ?

Odpowiedź	Jakie zachowania uznałby/a Pan/Pani za przemoc w rodzinie?	Zdaniem Pana/Pani jakie formy przemocy występują najczęściej na terenie gminy Dobrzyniewo ?
Zakazywanie kontaktów z rodziną i znajomymi	21	6
Zabieranie pieniędzy i nieustanne kontrolowanie wydatków	32	20
Wyrzucenie z domu	32	6
Zadanie bólu fizycznego, w tym: bicie, popychanie, policzkowanie, kopanie, ...	45	35
Wyzywanie, ośmieszanie, krytykowanie, poniżanie, grożenie, ...	37	29
Zmuszanie do kontaktów seksualnych	34	3
Niszczenie mienia	32	9
Wszystkie powyższe	0	0
Inne, jakie?	0	0

15. Okoliczności sprzyjające występowaniu agresji w rodzinie.

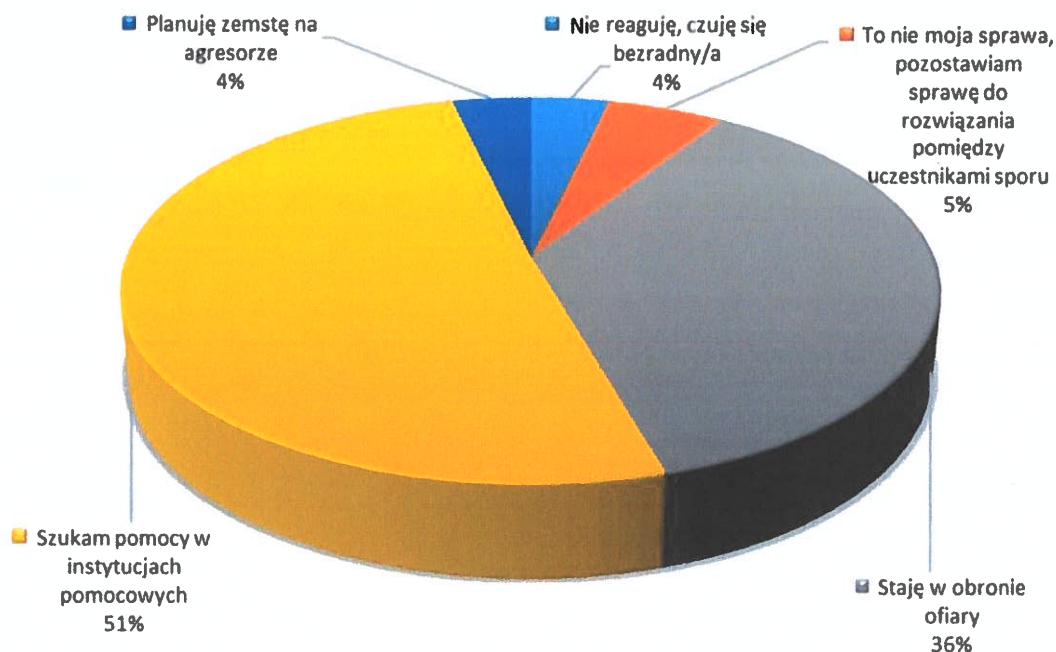
Według respondentów czynnikami sprzyjającymi występowaniu agresji w stosunku do członków rodziny są kolejno:

- 1) nieumiejętność radzenia sobie ze stresem i trudnościami życiowymi (26 osób);
- 2) alkoholizm członków rodziny (32 osoby);
- 3) zaburzenia psychiczne (10 osób);

- 4) chęć odreagowania niepowodzeń życiowych (14 osób);
- 5) trudna sytuacja materialna (8 osób);
- 6) brak stałej pracy (1 osoba);
- 7) inne (jakie?).

16. Reakcja na przemoc w rodzinie.

Wykres 12. W jaki sposób zareagowałby Pan/Pani na przejaw przemocy w rodzinie?

17. Ocena wiedzy ankietowanych dotycząca świadomości o miejscu pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Pozytywnym wnioskiem, który wynika z badań jest bardzo wysoki stopień świadomości społecznej mieszkańców i stopień wiedzy na temat szukania pomocy, z której mogą korzystać ofiary przemocy rodzinnej. 42 osoby deklarują, iż wiedzą gdzie szukać takiej pomocy, natomiast 8 osób – nie wie.

Większość osób wie także do jakich instytucji może zgłaszać się osoba doznająca przemocy w rodzinie. Są to: policja (44 osoby), ośrodek pomocy społecznej (25 osób), GKRPA (15 osób), sąd (5 osób), szkoła (4 osoby), ośrodek zdrowia (2 osoby).

18. Informacja na temat wiedzy o istnieniu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Na 50 przebadanych osób – 25 osób nie słyszało o Zespole Interdyscyplinarnym, natomiast 24 osoby słyszały o jego istnieniu. 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na pytanie.

19. Najbardziej potrzebne formy pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Tabela 10. Formy pomocy.

Odpowiedź	Liczba odpowiedzi
Poradnictwo prawne	16
Poradnictwo psychologiczne	27
Poradnictwo socjalne	6
Stosowanie wobec sprawcy nakazu opuszczenia mieszkania i zakazu zbliżania się do ofiary	29
Organizowanie terapii dla sprawców	10
Leczenie uzależnień	22
Tworzenie placówek specjalizujących się w pomocy ofiarom przemocy	13
Organizowanie ogólnodostępnych akcji społecznych	1
Umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia	6
Profilaktyka w zakresie agresji i przemocy	8
Inne (jakie?).....	0

3.3. Analiza SWOT

OBSZAR UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE		
	Czynniki pozytywne MOCNE STRONY	Czynniki negatywne SŁABE STRONY
	<ul style="list-style-type: none"> Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobrzyniewo na lata 2012 -2022 uwzględniająca problem przemocy w rodzinie. Działanie Grupy AA Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działanie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych; Prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych. Działanie Mobilnego Punktu Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie i prowadzenie poradnictwa oraz interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Programy korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. zapewnienie wsparcia asystenta rodziny; podjęcie pracy z kuratorem sądowym; organizowanie szkoleń dla kadry, podmiotów stanowiących trzon Zespołu Interdyscyplinarnego 	<ul style="list-style-type: none"> Brak grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Brak organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Brak specjalistów do pracy z rodziną. Niskie zainteresowanie programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc w rodzinie. brak mieszkań socjalnych, chronionych dla osób doświadczających przemocy brak zainteresowania programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc w rodzinie; brak środka przymusu do udziału sprawców w zajęciach korekcyjno –edukacyjnych; niedostateczne wykorzystanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości już istniejących rozwiązań prawnych;
Czynniki wewnętrzne	SZANSE	ZAGROŻENIA
	<ul style="list-style-type: none"> Zmiany prawne umożliwiające skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom. Większa dostępność wsparcia psychospołecznego i prawnego Wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemu uzależnienia i współuzależnienia oraz rosnąca liczba osób uzależnionych i współuzależnionych objętych leczeniem odwykowym. Wzrost liczby profesjonalnej kadry pracującej z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi oraz dotkniętymi przemocą w rodzinie. Zmiana postaw społecznych, wzrost świadomości o problemie przemocy domowej. Skuteczne programy leczenia uzależnień. Skuteczne programy pracy ze sprawcą przemocy. Współpraca z sektorem pozarządowym. 	<ul style="list-style-type: none"> Niska skuteczność programów terapeutycznych kierowanych do osób uzależnionych. Wzrost agresywnych zachowań u dzieci i młodzieży, brak pozytywnych wzorców w rodzinie. Znieczulica społeczna, istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dot. przemocy, przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy w rodzinie. Brak konsekwentnych działań w stosunku do sprawców przemocy domowej, poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc. Bezrobocie. Rozpad rodzin. Utrata zdrowia psychicznego. Osamotnienie rodzin zagrożonych przemocą i brak umiejętności pozyskiwania wsparcia. Ukrywanie przez rodzinę występowania aktów przemocy, niechęć do współpracy. Niska skuteczność rozwiązań prawnych chroniących ofiary, wydłużony tryb postępowania karnego o znęcanie się nad rodziną, niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów, nadużywanie zawieszania kar
Czynniki zewnętrzne		

IV. Realizatorzy Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Realizatorami Programu są następujące podmioty:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym;
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 3) Zespół Interdyscyplinarny;
- 4) Policja;
- 5) Sąd Rejonowy w Białymstoku;
- 6) Prokuratura Rejonowa w Białymstoku;
- 7) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku;
- 8) placówki oświatowo – wychowawcze gminne i powiatowe;
- 9) gminne placówki kultury;
- 10) placówki ochrony zdrowia działające na terenie gminy;
- 11) organizacje pozarządowe oraz instytucje kościelne na podstawie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 12) inne instytucje i organizacje prowadzące działalność wpisującą się w założenia Programu.

V. Adresaci Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Adresatami Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Dobrzyniewo Duże są:

- 1) osoby doświadczające przemocy w rodzinie, w tym dzieci, współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych, osoby starsze, osoby niepełnosprawne;
- 2) sprawcy przemocy w rodzinie;
- 3) osoby, instytucje, podmioty zajmujące się profesjonalnie udzielaniem wsparcia społecznego.

VI. Założenia oraz cele i zadania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

6.1. Założenia Programu

Tworzenie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie obejmuje następujące obszary działań, skierowane do różnych odbiorców.

- 1) działania uprzedzające (diagnozujące, informacyjne, edukacyjne) kierowane do ogółu społeczeństwa, a także osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie:
 - a) podejmowane w ramach profilaktyki,

- b) ukierunkowane są na promocję zdrowej rodziny, reprezentującej ogólnie pozytywne wartości i styl życia;
 - c) zapobieganie przemocy w rodzinie;
- 2) działania interwencyjne, skierowane do dwóch grup odbiorców:
- a) osoby doznające przemocy – działania opiekuńcze,
 - b) osoby stosujące przemoc w rodzinie - działania pouczające i izolujące;
- 3) działania wspierające, kierowane do ofiar przemocy:
- a) psychologiczne;
 - b) pedagogiczne;
 - c) terapeutyczne i inne;
- 4) działania korekcyjno-edukacyjne, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.

Program oparty jest na następujących zasadach:

- 1) wzajemnej współpracy i współdziałania organów administracji publicznej, instytucji, organizacji pozarządowych, kościołów, policji i sądów, innych środowisk i osób fizycznych, uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i jej negatywnym następstwom;
- 2) jawności działań podmiotów realizujących zadania programowe z poszanowaniem godności, tak ofiary, jak i sprawcy;
- 3) szczególnej ochrony dzieci, zachowaniem ich prawa do wychowywania się w rodzinie, osób starszych i niepełnosprawnych w zakresie właściwej opieki i pielęgnacji, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

Konsekwentna realizacja Programu pozwoli na właściwą organizację prac zespołu interdyscyplinarnego oraz powinna mieć wpływ na upowszechnienie wśród służb społecznych pracy przy zastosowaniu metody interdyscyplinarnej.

6.2. Cele Programu i harmonogram

6.2.1. Cel główny programu

Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinach mieszkających na terenie gminy Dobrzyniewo Duże oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

6.2.2. Cele szczegółowe programu

Cel główny programu będzie realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

- 1) tworzenie gminnego systemu współdziałania instytucji i organizacji w obszarze przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy;
- 2) rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
- 3) zwiększenie skuteczności i dostępności form pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 4) zmiana sposobu funkcjonowania osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 5) wzrost poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie.

Cel szczegółowy nr 1 – Tworzenie gminnego systemu współdziałania instytucji i organizacji w obszarze przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy.

Numer zadania	Zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji zadania (w ujęciu rocznym)
1.1.	Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego	<ol style="list-style-type: none"> co najmniej 4 spotkania zespołu rocznie, diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, min. 1/rok, podjęcie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. 	<p>Jednostka koordynująca: Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym</p> <p>Partnerzy: policja, służba zdrowia, placówki oświatowe, GKRPA, kuratorzy sądowi</p>	Działania ciągłe 2021-2030	<ol style="list-style-type: none"> liczba spotkań zespołu liczba sprawozdań zawierających diagnozę problemu przemocy w rodzinie w Gminie Dobrzyniewo Duże liczba podjętych działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie liczba zainicjowanych interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie liczba przeprowadzonych informacji liczba zainicjowanych działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie
1.2.	Działalność grup roboczych. Wypracowanie i wdrożenie systemu współdziałania pracowników poszczególnych instytucji i organizacji w sytuacji diagnozowania problemu przemocy w rodzinie.	<ol style="list-style-type: none"> posiedzenia grup roboczych, min. 1 posiedzenie do NK, opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie: 100%, monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy: 100%, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do 	<p>Jednostka koordynująca: Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym</p> <p>Partnerzy: policja, służba zdrowia, placówki oświatowe, GKRPA,</p>	Działania ciągłe 2021-2030	<ol style="list-style-type: none"> liczba posiedzeń grup roboczych liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty liczba prowadzonych procedur Niebieskie Karty liczba opracowanych planów pomocy w indywidualnych przypadkach liczba rodzin objętych monitoringiem

	przemocy oraz efektów tych działań: 100%.	kuratorzy sądowi	6) liczba diagnoz sporządzonych przez pedagoga, 7) liczba wniosków do GKRPA, 8) liczba powiadomień o popełnieniu przestępstwa, 9) liczba wniosków do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka, 10) liczba osób skierowanych do programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy 11) liczba osób skierowanych do poradnictwa specjalistycznego w PCPR
--	--	------------------	---

Przewidywane efekty dla celu 1:

- 1) poprawa współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi działania służące zapobieganiu przemocy w rodzinie oraz ochronie ofiar przemocy;
- 2) wzrost skuteczności realizowanych działań poprzez łączenie zasobów, wymianę informacji, zwiększenie spektrum oddziaływania.

Cel szczegółowy nr 2 - Rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Numer zadania	Zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji zadania (w ujęciu rocznym)
2.1.	Szkolenie grup zawodowych realizujących zadania tworzonego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działania cykliczne.	1) szkolenia specjalistyczne dla osób przeprowadzających interwencję oraz dla specjalistów pracujących z osobami doświadczającymi przemocy domowej: min. 2 rocznie, 2) szkolenie członków zespołu interdyscyplinarnego: min. 2 rocznie	Jednostka koordynująca: Ośrodek Pomocy Społecznej	Działania ciągłe 2021-2030	1) liczba przeprowadzonych szkoleń 2) liczba osób uczestniczących w szkoleniach

Przewidywane efekty dla celu 2:

- 1) profesjonalizacja kadry instytucji o organizacji działających w obszarze zapobiegania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy;
- 2) wzrost skuteczności działań poprzez wdrażanie skutecznych programów interwencyjnych.

Cel szczegółowy nr 3 - Zwiększenie skuteczności i dostępności form pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Numer zadania	Zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji zadania (w ujęciu rocznym)
3.1.	Poradnictwo socjalne, psychologiczne i prawne dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	100% osób doznających przemocy ma możliwość skorzystania z poradnictwa.	Jednostka koordynująca: Ośrodek Pomocy Społecznej Partnerzy: PCPR Fundacja Dialog	Działania ciągłe 2021-2030	1) liczba specjalistów zaangażowanych w świadczenie porad 2) liczba osób objętych poradnictwem
3.2.	Interwencja kryzysowa.	100% osób doznających przemocy kwalifikujących się ma możliwość skorzystania z interwencji kryzysowej.	Jednostka koordynująca: Ośrodek Pomocy Społecznej	Działania ciągłe 2021-2030	liczba osób/rodzin objętych interwencją kryzysową
3.3.	Grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.	100% kwalifikujących się ma możliwość skorzystania z uczestnictwa w grupie wsparcia.	Jednostka koordynująca: Ośrodek Pomocy Społecznej Partnerzy: NGO	Działania ciągłe 2021-2030	1) liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia 2) liczba grup wsparcia
3.4.	Praca socjalna z osobami dotkniętymi przemocą.	100% rodzin, w których występuje problem przemocy w rodzinie jest objętych pracą socjalną.	Jednostka koordynująca: Ośrodek Pomocy Społecznej	Działania ciągłe 2021-2030	liczba rodzin objętych pracą socjalną
3.5.	Inicjowanie i realizowanie programów profilaktycznych kierowanych do dzieci i młodzieży.	100% dzieci szkolnych objętych programem rocznie	Jednostka koordynująca: Szkoły Partnerzy: Policja, placówki kultury		liczba dzieci objętych programem

Przewidywane efekty dla celu 3:

- 1) zwiększenie skuteczności prowadzonych oddziaływań;
- 2) zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy;
- 3) kompleksowa poprawa sytuacji osób doznających przemocy w rodzinie.

Cel szczegółowy nr 4 - Zmiana sposobu funkcjonowania osób stosujących przemoc w rodzinie.

Numer zadania	Zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji zadania (w ujęciu rocznym)
4.1.	Działania korekcyjno-educacyjne skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.	100% kwalifikujących się ma możliwość udziału w programach korekcyjno-educacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	Jednostka koordynująca: Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie Partnerzy: Instytucje szkoleniowe, NGO, OPS	Działania ciągłe 2021-2030	1) liczba osób skierowanych do programu 2) liczba osób objętych programem 3) liczba osób, które zakończyły program 4) liczba osób – sprawców przemocy, którzy po zakończeniu programu nie stosują przemocy
4.2.	Działania podejmowane w ramach procedury Niebieskiej Karty wobec sprawców przemocy.	Objęcie działaniami w ramach procedury NK 100% sprawców przemocy domowej.	Jednostka koordynująca: Ośrodek Pomocy Społecznej Partnerzy: GKRPA, Szkoły, Policja, NGO, Służba zdrowia,	Działania ciągłe 2021-2030	1) liczba osób objętych działaniami 2) liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty ze względu na ustanie przemocy

Przewidywane efekty dla celu 4:

- 1) zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar w rodzinie poprzez objęcie oddziaływaniem sprawców przemocy;
- 2) systematyczny spadek liczby rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty, w tym szczególnie ponownie wszczynanych procedur w tej samej rodzinie.

Cel szczegółowy nr 5 - Wzrost poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie.

Numer zadania	Zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji zadania (w ujęciu rocznym)
5.1.	Działania informacyjno-edukacyjne skierowane do społeczności lokalnej podejmujące problematykę przemocy w rodzinie.	<ol style="list-style-type: none"> zamieszczanie informacji na stronach internetowych, organizacja spotkań podejmujących problem przemocy – 1 debata rocznie, popularyzacja założeń tworzonego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz działań podejmowanych w ramach realizacji Programu; opracowanie lub pozyskanie materiałów informacyjnych tj. ulotek, informatorów itp. i rozpowszechnienie ich w miejscach użyteczności publicznej 	<p>Jednostka koordynująca: Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>Partnerzy: GKRPA, Szkoły, Policja, NGO, Służba zdrowia</p>	Działania ciągłe 2021-2030	<ol style="list-style-type: none"> liczba opublikowanych informacji na stronach internetowych liczba zorganizowanych spotkań liczba opracowanych lub pozyskanych materiałów informacyjnych
5.2.	Realizacja i uczestnictwo w kampaniach społecznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, propagujących konstruktywne formy współżycia w rodzinie.	<ol style="list-style-type: none"> organizowanie lokalnych kampanii społecznych kierowanych do osób doświadczających przemocy w rodzinie, świadków przemocy oraz osób stosujących przemoc: 1 kampania rocznie, współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami w realizacji akcji edukacyjnych i kampanii mających na celu zmianę świadomości społecznej w obszarze przemocy w rodzinie: ilość partnerów kampanii, udział w kampaniach o zasięgu ponadlokalnym: 1 kampania rocznie 	<p>Jednostka koordynująca: Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>Partnerzy: Policja, NGO, placówki oświatowe, placówki kultury, GKRPA</p>	Działania ciągłe 2021-2030	<ol style="list-style-type: none"> liczba zorganizowanych kampanii liczba partnerów społecznych zaangażowanych do współpracy liczba kampanii o zasięgu ponadlokalnym, w których gmina bierze udział

Przewidywane efekty dla celu 5:

- wzrost świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie i różnych rodzajów przemocy;
- wzrost wrażliwości społeczności lokalnej na sygnały mogące świadczyć o przemocy domowej;
- zmiana postaw społecznych.

VII. Adresaci Programu

- 1) mieszkańcy gminy w tym osoby zagrożone przemocą w rodzinie;
- 2) osoby stosujące przemoc w rodzinie;
- 3) świadkowie przemocy w rodzinie;
- 4) osoby/instytucje zajmujących się profesjonalnie udzielaniem wsparcia społecznego.

VIII. Źródła finansowania programu

Każdy podmiot będący realizatorem zadań w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji. Nie stanowią one jedynie części składowej budżetu Gminy, ale także dotacje ze źródeł zewnętrznych, pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszym Programie będą:

- 1) budżet Gminy Dobrzyniewo Duże;
- 2) budżet Wojewody;
- 3) budżet Samorządu Województwa;
- 4) środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego;
- 5) inne środki.

IX. Zasady monitorowania programu oraz weryfikowania jego założeń

Monitoring i ewaluacja programów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych zadań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez, np. zmianę regulacji prawnych, powstanie nowych problemów społecznych. Elementami skutecznego monitoringu i ewaluacji będą przede wszystkim:

- 1) Zespół wdrażający Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, który jest tożsamy z Zespołem Interdyscyplinarnym;
- 2) Roczna ocena wdrażania Programu.

Zespół wdrażający Program będzie spotykał się raz w roku, by ocenić poziom wdrażania poszczególnych celów i kierunków działań. Zespół swoją ocenę przedstawi wójtowi, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań. Zespół również będzie wnioskował o aktualizację Programu i/lub przyjęcie nowych celów strategicznych, operacyjnych czy zadań. Wskaźniki realizacji poszczególnych zadań zostały wskazane przy opisie zadań.

Program będzie podlegał ewaluacji na przestrzeni kolejnych 5 lat. Ewaluacja powinna:

- 1) sprzyjać rozwojowi instytucji pomocy społecznej i projektów, które są w niej realizowane,
- 2) przyczyniać się do wzrostu skuteczności działań i odpowiedzialności osób, które te działania realizują,
- 3) pomóc odpowiedzieć na pytanie: czy kierunek działań programu jest właściwy.

X. Sposób kontroli realizacji programu:

Sporządzanie sprawozdań z realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie do 31marca br.

**Ankieta - Wypracowanie Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Dobrzyniewo Duże na lata 2021-2030**

Szanowni Mieszkańcy Gminy Dobrzyniewo Duże!

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym z ramienia Gminy Dobrzyniewo Duże przystąpił do opracowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Dobrzyniewo Duże na lata 2021-2030.

Celem ankiety jest ocena występowania zjawiska przemocy w rodzinach zamieszkałych na terenie naszej gminy, ocena świadomości społecznej i postaw wobec problemu przemocy a także ocena potrzeb i oczekiwań mieszkańców w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Aby trafnie określić cele i zadania do realizacji potrzebna jest współpraca całej społeczności gminy. Prosimy o poważne potraktowanie ankiety i przemyślane odpowiedzi na zawarte w niej pytania.

Uwaga! Ankieta jest anonimowa!

Metryczka (proszę wstawić X przy wybranej odpowiedzi):

Płeć: Kobieta ☐ Mężczyzna ☐

Wiek: 13 – 16 ☐ 17 – 25 ☐ 26 – 59 ☐ 60 i więcej ☐

Zawód: uczeń ☐ rolnik ☐ przedsiębiorca ☐ pracownik umysłowy

☐ pracownik fizyczny ☐ emeryt/rencista ☐ bezrobotny ☐ inny (jaki?)

.....☐

Wykształcenie:

podstawowe ☐ zawodowe ☐ średnie ☐ policealne ☐ wyższe ☐

1. Czy czuje się Pan/Pani bezpiecznie na terenie naszej gminy? (prosimy o zaznaczenie (X) jednej odpowiedzi)

- ☐ TAK
- ☐ Raczej TAK
- ☐ Raczej NIE
- ☐ NIE
- ☐ Nie mam zdania, trudno powiedzieć

2. Co wpłynęłoby na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego w naszej gminie?

- ☐ Większa liczba patroli policji
- ☐ Ograniczenie dostępności sprzedaży alkoholu
- ☐ Akcje społeczne w zakresie profilaktyki uzależnień
- ☐ Inne (jakie?)
-

3. Czy zna Pan/Pani przypadki występowania przemocy w rodzinie na terenie naszej gminy?

- ☐ TAK znam takie przypadki

- ☐ Słyszałem/am o nich
- ☐ NIE znam takich przypadków

4. Czy spotkał/a się Pan/Pani bezpośrednio ze zjawiskiem przemocy w rodzinie?

- ☐ TAK
- ☐ NIE
- ☐ NIE pamiętam

5. Jaka według Pana/Pani jest najczęstsza przyczyna przemocy w rodzinie? (prosimy o zaznaczenie (X) max. 3 odpowiedzi)

- ☐ Problemy finansowe
- ☐ Uzależnienia np. alkohol, narkotyki, dopalacze itp
- ☐ Choroba psychiczna
- ☐ Stres i frustracja
- ☐ Doświadczenia i wzorce z domu rodzinnego
- ☐ Zazdrość
- ☐ Nie wiem
- ☐ Inne, jakie?.....

6. Czy uważa Pan/Pani, że przemoc w rodzinie to sprawa prywatna?

- ☐ TAK
- ☐ Raczej TAK
- ☐ Raczej NIE
- ☐ NIE
- ☐ Nie mam zdania, trudno powiedzieć

7. W jakich rodzinach zdaniem Pana/Pani najczęściej występuje przemoc?

- ☐ Pełne
- ☐ Niepełne
- ☐ Z problemem alkoholowym
- ☐ Ubogie
- ☐ Bogate
- ☐ Dysfunkcyjne
- ☐ To bez znaczenia
- ☐ Inne (jakie?)
- ☐ Nie mam zdania, trudno powiedzieć

8. Jak według Pana/Pani powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy w rodzinie?

- ☐ Bronić się
- ☐ Atakować
- ☐ Pogodzić się z losem
- ☐ Samodzielnie rozwiązywać problemy
- ☐ Szukać pomocy w rodzinie
- ☐ Szukać pomocy poza rodziną (np. w instytucjach do tego powołanych: Policja, Sąd, itp.)
- ☐ Inaczej, jak?.....

9. Kto według Pana/Pani wiedzy najczęściej doznaje przemocy w rodzinie?

- ☐ Kobiety
- ☐ Mężczyźni
- ☐ Dzieci
- ☐ Osoby starsze
- ☐ Osoby niepełnosprawne
- ☐ Inne (kto)
- ☐ Nie wiem, trudno powiedzieć

10. Kto według Pana/Pani wiedzy jest najczęstszym sprawcą przemocy w rodzinie?

- ☐ Kobiety
- ☐ Mężczyźni
- ☐ Dzieci
- ☐ Osoby starsze
- ☐ Osoby niepełnosprawne
- ☐ Inne (kto)
- ☐ Nie wiem, trudno powiedzieć

11. Jakie zachowania uznałby/a Pan/Pani za przemoc w rodzinie?

- ☐ Zakazywanie kontaktów z rodziną i znajomymi,
- ☐ Zabieranie pieniędzy i nieustanne kontrolowanie wydatków
- ☐ Wyrzucenie z domu
- ☐ Zadanie bólu fizycznego, w tym: bijąc, popychając, policzkując, kopiąc, ...
- ☐ Wyzywanie, ośmieszanie, krytykowanie, poniżanie, grożenie, ...
- ☐ Zmuszanie do kontaktów seksualnych
- ☐ Niszczenie mienia
- ☐ Wszystkie powyższe

12. Zdaniem Pana/Pani jakie formy przemocy występują najczęściej na terenie gminy?
(prosimy o zaznaczenie (X) max. 3 odpowiedzi)

- ☐ Zakazywanie kontaktów z rodziną i znajomymi,
- ☐ Zabieranie pieniędzy i nieustanne kontrolowanie wydatków
- ☐ Wyrzucenie z domu
- ☐ Zadanie bólu fizycznego, w tym: bijąc, popychając, policzkując, kopiąc, ...
- ☐ Wyzywanie, ośmieszanie, krytykowanie, poniżanie, grożenie, ...
- ☐ Zmuszanie do kontaktów seksualnych
- ☐ Niszczenie mienia
- ☐ Inne, jakie?.....

13. Skąd według Pana/Pani bierze się agresja w stosunku do członków rodziny?

- ☐ Nieumiejętność radzenia sobie ze stresem i trudnościami życiowymi
- ☐ Alkoholizm członków rodziny
- ☐ Zaburzenia psychiczne
- ☐ Chęć odreagowania niepowodzeń życiowych
- ☐ Trudna sytuacja materialna
- ☐ Brak stałej pracy,

☐ Inne (jakie?)

14. W jaki sposób reagowałby/a Pan/Pani na przejaw przemocy w rodzinie?

- ☐ Nie reaguję, czuję się bezradny/a
- ☐ To nie moja sprawa, pozostawiam sprawę do rozwiązania pomiędzy uczestnikami sporu
- ☐ Staję w obronie ofiary
- ☐ Szukam pomocy w instytucjach pomocowych
- ☐ Planuję zemstę na agresorze
- ☐ Inny (jaki?)

15. Czy wie Pan/Pani, gdzie szukać pomocy w gminie w przypadku doświadczania przemocy w rodzinie?

☐ tak ☐ nie

16. Do jakich instytucji może zgłaszać się osoba doznająca przemocy w rodzinie?

- ☐ Policja
- ☐ Sąd
- ☐ Ośrodek Pomocy Społecznej
- ☐ Szkoła
- ☐ Ośrodek Zdrowia
- ☐ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- ☐ Inne (jakie?)

17. Czy słyszał/a Pan/Pani o Zespole Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

☐ tak ☐ nie

18. Jaka zdaniem Pana/Pani forma pomocy jest najbardziej potrzebna osobom doznającym przemocy w rodzinie? (*prosimy o zaznaczenie (X) max. 3 odpowiedzi*)

- ☐ Poradnictwo prawne
- ☐ Poradnictwo psychologiczne
- ☐ Poradnictwo socjalne
- ☐ Stosowanie wobec sprawcy nakazu opuszczenia mieszkania i zakazu zbliżania się do ofiary
- ☐ Organizowanie terapii dla sprawców
- ☐ Leczenie uzależnień
- ☐ Tworzenie placówek specjalizujących się w pomocy ofiarom przemocy
- ☐ Organizowanie ogólnodostępnych akcji społecznych
- ☐ Umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia
- ☐ Profilaktyka w zakresie agresji i przemocy
- ☐ Inne (jakie?).....

Jeśli według Pana/Pani pominęliśmy w ankiecie jakiś ważny problem, to proszę go opisać w tym miejscu:

.....
.....

Jeśli według Pana/Pani warto podjąć inne zadania, inicjatywy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w naszej gminie, które nie zostały wcześniej wymienione w ankiecie, to proszę wymienić poniżej

.....
.....